

Uchwała Nr XXXI / 97 / 23
Rady Dzielnicy Brzeźno
z dnia 16 listopada 2023 roku

**w sprawie wystąpienia do Prezydenta Miasta Gdańska w sprawie utworzenia
placu/skweru im. Stanisława Sobkowiaka w dzielnicy Brzeźno.**

Na podstawie § 15 ust. 1 pkt 5 oraz pkt 14 Statutu Dzielnicy Brzeźno stanowiącego załącznik do Uchwały Nr LII/1161/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia Statutu Dzielnicy Brzeźno (Dz. Urz. Woj. Pom. z 20 maja 2014 r. poz. 1946 z późn. zm),

Rada Dzielnicy Brzeźno uchwala, co następuje:

§1

Rada Dzielnicy Brzeźno występuje z wnioskiem do Prezydent Miasta Gdańska o upamiętnienie postaci Stanisława Sobkowiaka poprzez nazwanie placu jego imieniem.

§2

Rada Dzielnicy Brzeźno wnosi, aby wyznaczony do tego celu plac znajdował się w okolicach skrzyżowania ul. Gałczyńskiego i Krasickiego (działka nr 69/56, 70, 321/4, 69/44, obręb 0045; działki nr321/4i 140/5, obręb0034)), tj. w pobliżu dawnego miejsca zamieszkania Stanisława Sobkowiaka.

§3

Opinia Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie upamiętnienia Stanisława Sobkowiaka stanowi załącznik nr 1 niniejszej uchwały.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Dzielnicy Brzeźno

Dobrosław Bielecki

Uzasadnienie

Rada Dzielnicy Brzeźno pragnie uhonorować postać Stanisława Sobkowiaka, silnie związaną z dzielnicą Brzeźno. Jego działalność społeczna i propolska, za którą zapłacił najwyższą cenę, zasługuje na upamiętnienie.

Celem niniejszej uchwały jest rozpoczęcie procedury wyznaczenia placu, a następnie nadania mu imienia Stanisława Sobkowiaka. W miejscu, w którym stał dom rodzinny państwa Sobkowiaków, przez wiele lat funkcjonował sklep „Kupiec”, a obecnie budowany jest tam wielorodzinny budynek mieszkalny. Zdaniem Rady Dzielnicy Brzeźno, najlepszym do upamiętnienia jest teren sąsiadujący z działką niegdyś należąca do Stanisława Sobkowiaka. Znajduje się ona na skrzyżowaniu ulic Krasickiego i Gałczyńskiego i położona jest w obrębie 0045 na działkach nr: 69/56, 70, 321/4, 69/44 oraz w obrębie 0034 na działkach nr 321/4 i 140/5.

Przedstawiamy krótki opis postaci Stanisława Sobkowiaka, przygotowany przez pana Tadeusza Rogalskiego, inicjatora upamiętnienia tego wielkiego Polaka.

1. Działalności społeczna.

Stanisław Sobkowiak urodził się 14 października 1877 roku w Wielkopolsce. Był kupcem, mieszkańcem - w latach 1910-1914, Wejherowa, a następnie Świecia. Dał się poznać jako aktywny członek spółdzielni „Rolnik”, będącej ośrodkiem polskości w zaborze pruskim. W latach 1918- 1919 brał udział w organizowaniu amatorskich teatrów oraz wieców aktywizujących lokalną polską społeczność. Gdy przeprowadził się wraz z żoną Julią i trzema córkami – Anitą, Janiną i Wadą do Sopotu – dom państwa Sobkowiaków szybko zyskał rangę znanego, miejscowego ośrodka polskości.

2. Związek z Brzeźnem.

W Gdańsku Brzeźnie zamieszkał wraz ze swoją rodziną w 1930 roku. Zamieszkiwał przy dzisiejszej ulicy Krasickiego 1, w willi o nazwie Anita. W nieruchomości tej prowadził sklep oraz kawiarnię „Cesarską”. Na terenie willi funkcjonowała (jedna z dwudziestu w Wolnym Mieście Gdańsku) ochronka (przedszkole), zorganizowana przez polską organizację oświatową – Gdańską Macierz Szkolną. Na terenie posesji Stanisława Sobkowiaka znajdował się dwukondygnacyjny budynek o nazwie Willa Inka, który został udostępniony przez właściciela na cele społeczne środowiska polonijnego. Odbywały się tam spotkania Towarzystwa Byłych Powstańców i Wojaków; Stanisław Sobkowiak był przewodniczącym brzeźnieńskiej filii tej kombatanckiej organizacji. Willa Inka stała się świetlicą udostępnioną także polonijnej, gdańskiej organizacji – Gminy Polskiej (później, od 1937 roku Gminy Polskiego Związku Polaków). Świetlica kierowana była przez panią Ludmiłę Ziółkowską – żonę kapitana marynarki Tadeusza Ziółkowskiego, stając się ogniskiem działalności polonijnej w tej części miasta, aktywizując okoliczną Polonię (także z innych dzielnic), w której prowadzone były kursy języka polskiego, wykłady okolicznościowe, przedstawienia teatralne i widowiska kolędowe. Wszystkie trzy córki państwa Sobkowiaków uczęszczały do Gimnazjum Polskiego na gdańskim Starym Przedmieściu.

Stanisław Sobkowiak został aresztowany przez Niemców 1 września 1939 roku i został przez nich zamordowany w obozie koncentracyjnym Stutthof w dniu 17 września 1940 roku, przeżywszy 63 lata.

Źródła:

- Waldemar Nocny „Brzeźno”, Wydawnictwo Polnord,
- Gabriela Danilewicz „ W kręgu Polonii Gdańskiej”, Wydawnictwo Marpress,
- artykuł Marka Gotarda „Dwie ulice dawnego Brzeźna”, trojmiasto.pl

Przewodniczący
Rady Dzielnicy Brzeźno

Dobrosław Bielecki